

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у јулу 2013. године

1. У јулу 2013. године у односу на претходни месец потрошачке цене су снижене за 0,9%¹, што указује на промену тренда кретања цена. Наиме, у другом тромесечју месечне стопе су биле знатно веће, тако да је за 0,8 п.п. остварена бржа динамика у односу на период јануар-март ове године (1,1% према 1,9%). Ово је допринело успоравању интензитета укупног текућег раста потрошачких цена. Слична констатација важи и код међугодишњег раста, који има тенденцију пада, што се види из наредне табеле²:

- у % -

месец	месечни раст	текући раст	међугодишњи раст
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6

На пад инфлације у јулу, у највећој мери утицале су ниже цене поврћа (25,6%), конзумних јаја (3,1%), свежег пилећег меса (1,5%), одређених врста воћа (банана 4,8%, шљива 10,2%, јагода 11,5%), шећера (0,8%), млечне чоколаде (0,9%), безалкохолних пића (0,6%), као и материјала за одећу (0,9%), женске одеће (0,6%), обуће (0,7%), електричних апарата за домаћинство (у распону од 0,3% до 1%), путничких аутомобила (0,9%), бицикала (1,6%), опреме за вртове (4,6%), преноћишта (5%) и предмета за путовања (1,9%).

С друге стране, цене цигарета су услед раста произвођачких цена (5,8%) и промене износа минималне акцизе на цигарете (са 91,94 на 100,86 динара по паклици), на основу Одлуке о износима просечних пондерисаних малопродајних цена и минималних акциза за дуванске прерађевине («Сл. гласник РС», бр. 68/13), повећане за 4,8%, што је са 0,2 п.п. умањило дејство извршених снижења цена.

¹ Саопштење РЗС број 227 од 12.08.2013. године

² Прилог број 1 уз Информацију

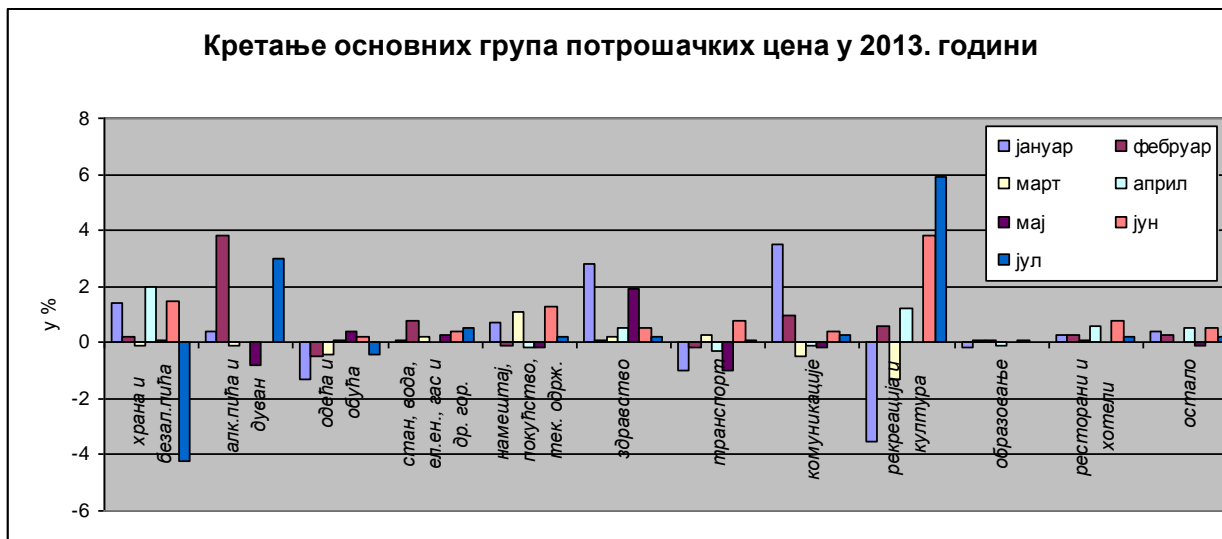
Интензитет кретања цена у наредним месецима зависиће, пре свега од овогодишњег рода пољопривредних култура, тј. цена хране и стабилности курса динара, као и раста цена производа и услуга чије су цене регулисане од стране независних регулаторних тела, односно на које сагласност даје Влада/ јединица локалне самоуправе.

2. Повећања цена, у распону од 0,2% до 33,9%, у јулу ове године евидентирана су код: меса, воћа, осталих прехранбених производа, алкохолних пића, дувана, осталих одевних предмета, материјала и услуга за одржавање и поравку стана, снабдевања водом и различитих комуналних услуга, течних и чврстих горива, централног загревања стана, намештаја, покућства, тепиха и осталих подних облога, стакленог и стоног посуђа, алата и опреме за кућу и врт, производа и услуга за одржавање стана, здравствених услуга, горива и мазива за путничке аутомобиле, одржавања и поравке возила, телефонске опреме, информатичке опреме, опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном, ветеринарских и других услуга, канцеларијског материјала, пакет аранжмана, остале опреме за личну негу, накита и сатова и осталих услуга. Учешће ових група производа и услуга у индексу потрошачких цена износи око 40,7%, с тим што учешће група чији је раст преко 0,5% износи око 31,2%.

3. Посматрано по основним групама, на јулско снижење потрошачких цена, утицајло је, пре свега сезонско снижење цене хране и безалкохолних пића и одеће и обуће које су снижене за 4,2%, односно 0,4%. Наиме, дејство снижења ових цена на општи ниво је за 0,6 процентних поена веће него што износи општа стопа, што значи да није било повећања цена у другим групама, у јулу би била забележен већи интензитет снижења општег нивоа потрошачких цена.

Непромењени ниво цена у односу на претходни месец је забележен код образовања, а најмањи интензитет раста од 0,1% код транспорта. Незнатно већи интензитет, од по 0,2%, је евидентиран код намештаја, покућства и текућег одржавања, здравства, ресторана и хотела и остале робе и услуга, а затим код комуникација (0,3%) и становања, воде, струје, гаса и других горива (0,5%). Највећи интензитет раста је остварен у групи рекреације и културе (5,9%, пре свега по основу виших цена пакет аранжмана за 33,9%) и алкохолних пића и дувана (3% и то цигарете су повећане за 4,8%, у просеку, а алкохолна пића за 0,6%).

4. У јулу 2013. године повећане су **цене свих стамбено комуналних услуга** за домаћинства на нивоу Републике, као ефекат појединачних повећања цена ових услуга у два од укупно петнаест градова чије су цене на статистичком праћењу. Цене воде и

одведене отпадне воде порасле су највише, у просеку за по 3,7%. Ово је резултат дејства повећања ових цена, и то по други пут од почетка године, у Београду за по 9,0%, а у Нишу за 18,4% и 18,3%. Тако су цене воде и одведене отпадне воде, укључујући претходну корекцију, у Београду, повећане укупно за по 22,1%, а у Нишу за 30,2%, односно 30,1%.

При том, иако је само у једном граду регистровано повећање цена изношења смећа и грејања, то је произвело дејство на повећање тих цена на нивоу Републике. Тако је цена изношења смећа у просеку коригована за 0,3%, због повећања те цене у Нишу за 5,4%, а просечна цена грејања за 0,2%, због повећања те цене у истом граду за 4,5%. Међутим, уколико укључимо претходну корекцију ових цена у Нишу, укупно повећање цене изношења смећа у том граду од почетка године достиже 9,0%, а грејања 26,5%.

При том, сва наведена повећања цена воде и одведене отпадне воде у Београду и Нишу су изнад дозвољеног оквира за њихово повећање, док су једино јулска повећања цена изношења смећа и грејања у Нишу испод тог оквира.

Цене јавног градског превоза у јулу 2013.године мировале су код превоза путника аутобусом у граду, док су код претплатне месечне карте снижене за 0,1%. Ово је ефекат регистрованог снижења цене претплатне месечне карте у Панчеву за читавих 24,6%, коме је претходило повећање у јуну за 10,2%, тако да је укупно снижење те цене од почетка године сведено на 16,9%.

5. Цене деривата нафте у јулу у односу на јун ове године повећане су у просеку за 0,9%, колико су поскупели појединачно и бензини и дизел гориво. У истом месецу цене деривата нафте из увоза (*бензин евро премијум БМБ-95 и Евро дизел*) поскупели су у просеку за 0,8%, док су деривати нафте из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел Д2*) поскупели у просеку за 1,1%.

Цене деривата нафте у јулу ове у односу на децембар претходне године **снижене су у просеку за 4,3%**, при чему је бензин појевтинио у просеку за 4,8%, а дизел гориво за 3,0%. У истом периоду цене деривата нафте из увоза (*бензин евро премијум БМБ-95 и Евро дизел*) снижене су у просеку за 5,5%, а из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел Д2*) за 1,3%.

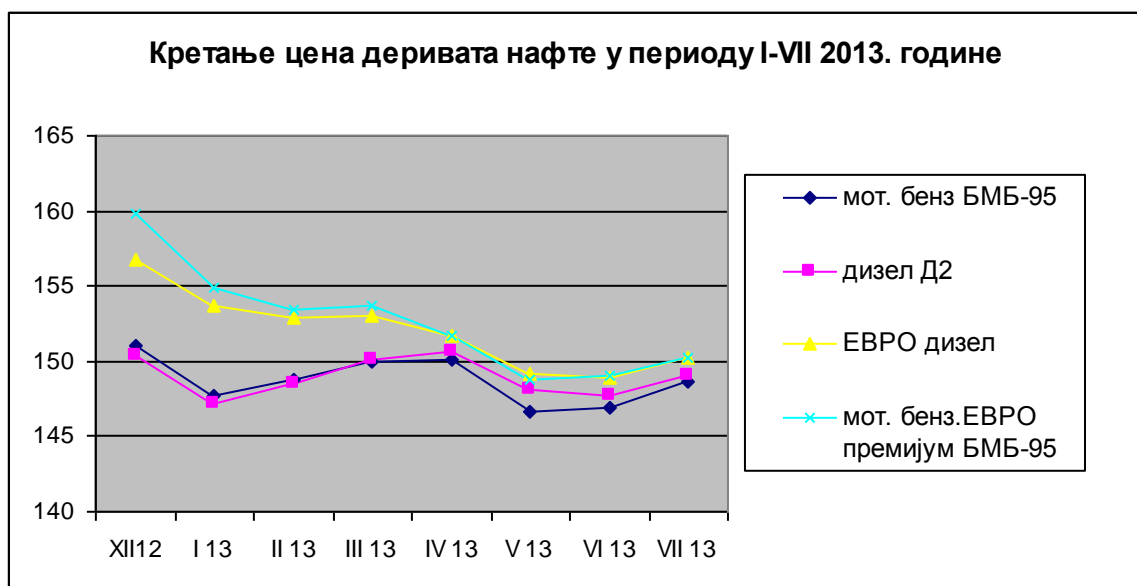
У наредној табели и графикону приказани су нивои и кретање просечних малопродајних цена основних деривата нафте за децембар 2010., 2011. и 2012. године, као и у првих седам месеци 2013. године:

(динара по литри)

	<i>Моторни бензин БМБ -95</i>	<i>Дизел гориво Д 2</i>	<i>Евро дизел 10 ррт</i>	<i>Евро премијум БМБ -95</i>	<i>Уље за ложење</i>
<i>XII 2010.</i>	118,96	108,60	116,50	128,76	90,80
<i>XII 2011.</i>	133,77	126,59	137,49	138,76	92,11
<i>XII2011/XII2010 (индекс)</i>	112,4	116,6	118,0	107,8	101,4
<i>XII 2012.</i>	150,99	150,31	156,71	159,75	144,12
<i>XII2012/XII2011 (индекс)</i>	112,9	118,7	114,0	115,1	156,5
<i>I 2013.</i>	147,74	147,18	153,73	154,95	143,00
<i>II 2013.</i>	148,77	148,55	152,85	153,37	143,17
<i>III 2013.</i>	149,97	150,09	153,00	153,75	145,54
<i>IV 2013.</i>	150,08	150,60	151,64	151,76	147,30

	<i>Моторни бензин БМБ -95</i>	<i>Дизел гориво Д 2</i>	<i>Евро дизел 10 ррт</i>	<i>Евро премијум БМБ -95</i>	<i>Уље за ложење</i>
<i>V 2013.</i>	146,70	148,10	149,12	148,74	146,80
<i>VI 2013.</i>	146,90	147,67	148,92	149,00	147,55
<i>VII 2013.</i>	148,70	149,10	150,26	150,24	149,24
<i>VII / VI 2013. (индекс)</i>	101,2	101,0	100,9	100,8	101,0
<i>VII2013./XII2012. (индекс)</i>	98,5	99,2	95,9	94,0	103,4

Из графикона се може закључити да су цене деривата нафте и поред благог раста у последња два месеца, у јулу биле на нижем нивоу у односу на децембар претходне године. Постепено приближавање цена бензина и дизела је последица постепенеог увођења европских стандарда код горива домаћег порекла.

Према подацима UNKSA – Удружења нафтних компанија Србије на дан 10. јула 2013. године просечна малопродајна цена **Еуро премијум бензина БМБ-95 (EN 228)** износила је **1.306 ЕУР/л.**, што је испод просека у региону (**1.365 ЕУР/л.**) и виша само у односу на Бугарску, Албанију, Македонију и БиХ. Истовремено просечна малопродајна цена **Евро дизела (EN 590)** износила је **1.309 ЕУР/л.**, што је незнатно изнад просека у региону (**1.300 ЕУР/л.**) и више у односу на Албанију, Хрватску, Црну Гору, БиХ и Македонију.

6. Фискалном стратегијом за 2013. годину са пројекцијама за 2014. и 2015. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,44%.

Укупан текући раст у периоду јануар-јул ове године износи 2%, што даје просечан месечни раст од 0,28%. Под претпоставком да се и у наредном периоду оствари исти интензитет раста, инфлација би у 2013. години била око 3,5%.

Имајући у виду да укупна инфлација углавном зависи од кретања цена хране, енергије, акцизних производа и регулисаних цена, то значи да су овогодишњи род пољопривредних производа и кретање курса динара одлучујући фактори за очекивано кретање инфлације у планираним оквирима, с обзиром на постојање ниске агрегатне тражње и процењеног утицаја регулисаних цена на укупну инфлацију.

Курс динара у периоду јануар-јул ове године је био стабилан, тј. у односу на децембар претходне године, када је износио око 113,54 динара, повећан за свега 0,3% и то првенствено услед пада вредности динара у јуну ове године за 2,8%.

На нивоу Републике у протеклом периоду, раст зарада без пореза и доприноса је у периоду јануар-јун ове у односу на исти период претходне године номинално износио 6,1% а реално су зараде пале за 4,6%³, а пензије за 5,7%. У истом периоду промет у трговини на мало бележи раст у текућим ценама за 1,1% а у сталним смањење за 7,8%⁴. Посматрано по основним групама, највеће снижење је евидентирано код непрехрамбених производа, осим моторних горива (11,3%), а најмање код моторних горива (3,5%), док код хране, пића и дувана снижење износи 9,3%.

На бази иновираних листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са НБС, *регулисане цене*⁵ су у јулу повећане за 1,3%, услед коригованих износа акциза код цигарета, као и у фебруару, док су у осталим месецима, са изузетком јануара, ове цене биле стабилне. Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (*непрерађена храна*) у јулу су снижене, углавном по основу сезонског снижења цена, док су у осталим месецима (са изузетком фебруара и марта, када нису мењане, односно када су снижене) расле. Такође, месечни раст цена производа и услуга који чини *базну инфлацију* (ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) у јулу износи 0,7%, чиме се одржава убрзани тренд, који је присутан од јуна ове године (јануар 0,5%, фебруар 0,2%, март 0,0%, април 0,3%, мај 0,3%, јун 1%)⁶. Полазећи од оствареног раста цена и обухвата ових група у индексу потрошачких цена, може се констатовати да је инфлација у јулу углавном опредељена снижењем цена *хране*, с једне и повећањем цена цигарета, с друге стране, односно да се на базну инфлацију, и поред значајног повећања цена односи око 0,28 процентних поена.

7. Укупан текући раст потрошачких цена у јулу 2013. године у односу на децембар претходне године **износи 2%**, с тим што је остварена бржа динамика код услуга у односу на цене роба (1,5% према 3,8%). Остварени раст цена је са око једном четвртином⁷ опредељен натпросечним повећањем цена групе алкохолних пића и дувана (6,5%). На другом месту, по дејству, са око 19%, су цене здравства, које су такође, натпросечно повећане (6,1%). Затим, значајно дејство на општи раст (око 15%), углавном по основу учешћа у индексу потрошачких цена, евидентирано је код становања, воде, струје, гаса и других горива, чије су цене повећане незнатно изнад просека (2,4%). У групи рекреације и културе цене су повећане за 6,6%, што је највећи интензитет у протеклом периоду ове године, и на њих се односи око 13,5% опште стопе раста

³ Саопштење РЗС број 213 од 25. јула 2013. године.

⁴ Саопштење РЗС број 220 од 31. јула 2013. године.

⁵ На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

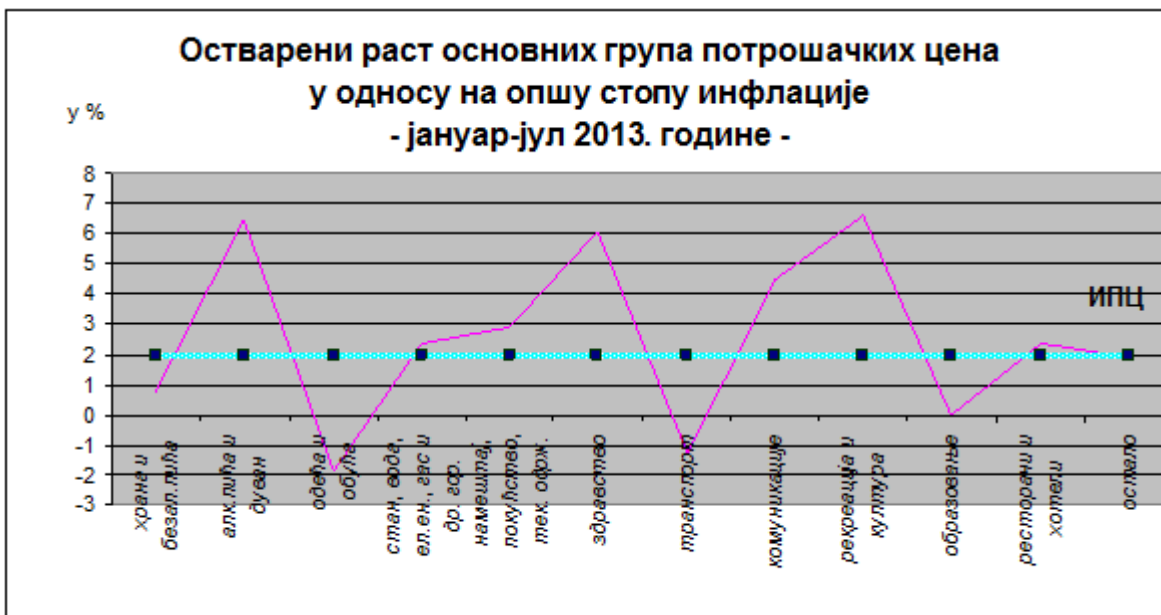
⁶ У документу НБС из 2012. године („Извештај о инфлацији – фебруар 2012. године“, *осврт 2*), предвиђено је да ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета, представљати базну инфлацију, као међународно прихваћену.

⁷ На основу података РЗС прерачунато у Министарству.

потрошачких цена. Слично дејство (око 13,9%), али услед значајног учешћа у индексу потрошачких цена, забележено је и код хране и безалкохолних пића, које су, првенствено по основу значајног снижења у овом месецу, оствариле укупно повећање од свега 0,8%.

Испод просека су повећане цене једино још у групи осталих роба и услуга (1,9%), непромењени ниво цена је забележен у образовању, а снижење цена код одеће и обуће (1,9%) и транспорта (1,3%).

Цене осталих група су повећане изнад просека и то: ресторани и хотели (2,4%), намештаја, покућства и текућег одржавања стана (2,9%) и комуникација (4,5%), с тим што је њихово дејство на општи раст потрошачких цена незнатно.

8. Међугодишњи раст инфлације у јулу ове у односу на јул претходне године износио је 8,6%, што је за 1,2 процентних поена мање него у јуну исте године.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код алкохолних пића и дувана (24,4%), а натпросечно су повећане још и цене комуникација (9,9%), здравства (9,7%) и хране и безалкохолних пића (9,2%), а на нивоу општег раста повећане су и цене намештаја, покућства и текућег одржавања стана (8,6%).

Испод просека су повећане цене ресторана и хотела (7,7%), остале робе и услуга (7,4%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (7%), рекреације и културе (6,6%), образовања (4,5%), транспорта (2,4%) и одеће и обуће (1,7%).

Процена је да ће у наредним месецима, услед појефтињења производа зелене пијаце и пада цена примарних пољопривредних производа, међугодишња инфлација, бити и даље у паду, односно да ће се до краја године кретати у границама процењене, односно циљане инфлације за 2013. годину. Овоме ће, поред добре пољопривредне сезоне, односно остварених већих приноса основних пољопривредних култура од очекиваних, допринети и предузете мере фискалне консолидације и монетарне политике, као и ниска агрегатна тражња и стабилан курс динара.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ЈУНА 2013. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст 7.2013. 6. 2013.	Структура месечног раста	Текући раст 7.2013. 12.2012.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	-0,9	100,0	2,0	100,0
Храна и безалкохолна пића	-4,2	-164,4	0,8	13,9
Алкохолна пића и дуван	3,0	26,5	6,5	26,6
Одећа и обућа	-0,4	-1,7	-1,9	-4,3
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,5	7,2	2,4	15,0
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,2	1,0	2,9	5,9
Здравство	0,2	1,1	6,1	19,0
Транспорт	0,1	1,6	-1,3	-7,5
Комуникације	0,3	1,7	4,5	10,9
Рекреација и култура	5,9	25,8	6,6	13,5
Образовање	0,0	0,0	0,0	0,0
Ресторани и хотели	0,2	0,4	2,4	2,8
Остала роба и услуге	0,2	0,8	1,9	4,2

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 16. август 2013. године